

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcją odpow. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 31.

Nowe, sobota 3 sierpnia 1929 r.

Rok VI.

T. C. L. utrzymuje trzy Uniwersytety Ludowe. Pomyślałeś już jakie możesz korzyści dla siebie osiągnąć?

Granica chińsko-sowiecka.

Ostry zatarg pomiędzy Chinami a Republiką Radziecką zwraca oczy całego świata ku granicy, granicy istotnie olbrzymiej. Ciągnie się ona na odległość przeszło 14 tys. kilometr., przechodząc przeważnie działami wód, wzdłuż potężnych szlaków górskich. Na południowym zachodzie jej początek mamy na potężnym pasmie Hindu-Kusz. Tu schodzą się Chiny, Rosja i Afganistan, dalej na północny wschód idą Pamiry — „Dach świata”. Potem już są grzbiety niższe znacznie: Kueń, Luń, Tian-Szań, Altaj i Sejan. Wszystko to są okolice nieprzystępne, pozbawione przeważnie nie tylko dróg komunikacyjnych, ale i wody. Najniższe z nich, góry Sejańskie posiadają od strony Chińskiej olbrzymie stopy Mongolji. Wiele danych o krajach tych znajdujemy w opisach gen. Grabczewskiego. Część jako tako dostępnej granicy przypada na Mandżurję, oddzieloną od Sybiru rosyjskiego przez wielką i szeroką rzekę Amur i jej dopływ Argun. Przed Chabarowskiem rzeka Ussuri schodzi na południe ku morzu.

Po sowieckiej stronie leżą na pograniczu chińskie kraje, czy republiki autonomiczne Tadżyków, Kirgizów, Kozaków, Burjatów, Tannu-Tuwa, znowu Burjatów i Mongolów. Na znacznej części tej granicy leży duży obszar Mongolji, państwa niepodległego zajmującego przeszło 2 milj. kmkw., posiadającego zaś na tym całym obszarze około 700 tysięcy ludności.

O wojnie regularnej nie może być tam literalnie mowy. Brak tu jakichkolwiek warunków do zgromadzenia tak samo większych mas wojska, jak prowiantu, oraz materiału technicznego. Mogą się tu potykać małe oddziały, raczej bandy rozbójnicze, a przenikanie ich w głąb kraju nie wyrządziło by nieprzyjacielowi znaczniejszej szkody, byłoby bowiem powstrzymane przez samą przyrodę.

Teatrem ewentualnych wypadków wojennych mogły by być więc jedynie pogranicza Mandżurji i ziemie na północ i na południe od niego położone. Mandżurja była już widownią krwawych zmagani między Japonją i Rosją zresztą. Jest to kraj żyzny, o kulturze stosunkowo wyższej. Z Rosji centralnej prowadzi tam kolej syberyjska, która tuż za Czytą rozwidla się i jedną odnogą bieży na południowy wschód, przez Charbin, opuszczając następnie terytorjum chińskie, aby dotrzeć do Władywostoku, portu rosyjskiego na Oceanie Spokojnym. Druga gałąź kolei pozostaje przez cały czas na terytorjum rosyjskiem i zatacza wielki łuk wzdłuż biegu Amuru, kierując się również do Władywostoku. Kolej syberyjska jest też jedyną arterją komunikacyjną, którą może zdążać na wschód armja i materiał wojenny z Rosji na Wschód Daleki.

Wszystko to daje warunki, których w żaden sposób niemożna porównywać z tem, co mamy w Europie. Słabe środki komunikacji nie pozwalają tu na prowadzenie wojny technicznej — nie pozwalają też na użycie znacz-

niejszych mas wojska. Wojna tu nie może ani być tak krwawa, jak europejska, ani pochłaniać takich środków. Rozległość i słabe zaludnienie krajów granicznych pozwalają na przewlekanie jej, albowiem ważniejsze centra życia są daleko. Trudno natomiast myśleć o szybkich działaniach — na te nie zdołają się ani Sowiety, ani Chiny, bo istotnie nie mają sił po temu. O rozstrzygnięciu na morzu żadna ze stron nawet marzyć nie może, poprostu z braku floty.

A. U.

Si vis pacem, para... foederatto.

Taka parafreza słynnej maksymy łacińskiej tłumaczy bodaj najwięcej pobudki, które, jak daje do zrozumienia Briand, kierowały nim przy pracy nad powszechną sensacją wzbudzającym projektem „federacji europejskiej”. Nie po raz pierwszy rzucone zostaje to hasło — należy ono do bardzo popularnych w dobie dzisiejszej koncepcyj pacyfistycznych.

Cóż więc dziwnego, że deklaracja Briand’a, którą opublikował w formie wywiadu paryski „L’Oeuvre”, zelektryzowała kancelarje ministerjalne całego świata i wywołała wszędzie namiętną polemikę prasową. Zwłaszcza, iż francuski minister spraw zagranicznych oświadczył, że o projektach tych poinformował zagranicznych „kolegów” swoich, którzy, uogół, zajęli stanowisko przychylnie — choć przemilczano dyskretnie nazwiska owych cudzoziemskich dyplomatów, ale wiadomo już, że „federacja europejska” omawiana będzie na sesji najbliższej Ligi Narodów.

Ale co, w istocie rzeczy, ma być tematem obrad?... Przecież szerszym kołem nieznanym jeszcze są ani szczegóły, ani nawet wytyczne koncepcji Briand’a! I, okoliczność bez porównania ważniejsza, nieznanym również jest właściwy cel tej całej akcji, która wszak, poza czysto ideowemi, musi posiadać i zupełnie realne przesłanki myślowe — czy i przeciw komu powinna się Europa federować?... Pół-oficjalny „Temps” wprawdzie twierdzi, że inicjatywa taka „pozwoli pracować owocnie — w ramach nowopowstałej solidarności — nad ocaleniem naszej cywilizacji”. A więc, jest ona zagrożona?! Skąd pochodzi niebezpieczeństwo?... Odpowiedź „Temps’a” na te logicznie nasuwające się pytania nie jest ani uspakajająca, ani, co jeszcze znamiennejsze, wystarczająco jasna: „Projekt p. Briand’a nie posiada żadnych tendencji wrogich w stosunku do jakiegokolwiek bądź innego ugrupowania międzynarodowego, lub jakiegokolwiek bądź kontynentu innego. Przeciwnie, jest on naturalną konsekwencją, w dziedzinie li tylko ekonomicznej, polityki Locarneńskiej i Genewskiej, niezbędnem bowiem wydaje się być porozumienie krajów Starej Europy celem zapewnienia sobie lepszych warunków produkcji oraz egzystencji, skomplikowanych naskutek przegród celnych — te barjery, zbyt gęsto pozostawiane i zbyt często w nieprzyjaznych zamiarach wznoszone, należy zredukować do minimum”.

„Ameryka sama pracuje — mimowoli, lecz skutecznie — nad sfederowaniem Europy”, twierdzi były minister Henry de Jouvenel, senator i wydawca poczytnej „La Revue des Vivants”. Niema krzty paradoksalności w tem

lapidarnem powiedzeniu! — wystąpienie Briand’a jest pacyfistycznym odruchem zbiorowego instynktu samozachowawczego w tym samym stopniu, w jakim za coś zupełnie naturalnego uważać musi się żywiołowy pęd ekspansyjny przemysłu amerykańskiego. Stany Zjednoczone zaalarmowane są szybko wzrastającym bezrobociem, którego właściwa przyczyna polega na... fantastycznym rozkwicie produkcji fabrycznej, osiągniętych dzięki ciągłym udoskonaleniom technicznym, dzięki racjonalnym metodom pracy... Taylorizm doprowadził do nadprodukcji, nadprodukcja zaś — do bezrobocia. Podaż przewyższa już znacznie popyt, co zmusza Amerykę do energicznego poszukiwania nowych rynków zbytu. Taką jest istotna geneza całej polityki teraźniejszej Waszyngtonu wobec Europy, której ocalenie przed dolarową hegemonją upatrują politycy tutejsi w proponowanej przez Briand’a koncepcyj federacyjnej.

Nie wszystkim jednak pomysł ten wydaje się dobrym, a zwłaszcza — możliwym do urzeczywistnienia w niezbyt oddalonej przyszłości. Jeszcze zanadto jaskrawe są imperjalizmy niektórych państw, zanadto ostre rywalizacje gospodarcze, zanadto głębokie — animozje narodowe... Przedwczesnym, zdaniem wielu miarodajnych osobistości, wydaje się być również niepokój o losy cywilizacji naszej. Tenże sam Henry de Jouvenel uważa, iż, bez względu na ostateczne wyniki ewentualnej walki ekonomicznej, zwycięstwo na polu kulturalnem przypadnie bezsprzecznie Europie, posiadającej większe zasoby wiedzy, literatury, sztuki, etc., i ta znaczna wyższość pod względem cywilizacji skłania go do optymistycznych poglądów na przyszłość Starego Kontynentu.

W każdym razie, pacyfistyczna koncepcja Briand’a nosi wyraźny obronny charakter — jest próbą stworzenia jednolitego frontu ekonomicznego w Europie, obawiającej się najazdu businessman’ów amerykańskich.

Z. Kl.

Rozmaitości.

KATOLICYZM W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Według ostatnio opublikowanych danych statystycznych najmniejszym wyznaniem w Stanach Zjednoczonych jest katolicyzm, posiadający 19.815.000 wyznawców. Katolicy w Stanach Zjed. posiadają 18.949 kościołów, katolickie szkoły utrzymują 606 szpitali, które w ostatnim roku miały 334.814 chorych, 500 sierocińców, opiekujący się 80.000 sierot, 126 przytułków, w których przebywało w roku ub. 15.364 starców. Wartość katolickich budynków kościelnych wynosi ponad 1. miliard dolarów.

NAJKOSZTOWNIEJSZE NAPARSTKI.

Posiadaczkami najkosztowniej na świecie naparstków są: obecna królowa angielska oraz królowa samska. Królowa angielska, gdy była jeszcze żoną następcy tronu dostała rodzinny naparstek-klejnot, złote, misternie rzeźbione, emaliowane i przyozdobione drogiemi kamieniami cacko. Królowa samska posiada również szczerzłoty naparstek w kształcie kwiatu lotosu, na którym z brylancików ułożone jest jej imię. Drogienny naparstek posiada również obecna królowa holenderska, naparstek ten, cyzelowany przez znakomitego jubilera paryskiego, ofiarowany został królowej jako prezent ślubny przez ówczesnego prezydenta Transvaalu.

ALUMINJOWANIE METALI.

Drobne napozór odkrycia miewają częstokroć wielkie znaczenia praktyczne. Do tego rodzaju odkryć zaliczyć wypadnie prawdopodobnie odkrycie, dokonane ostatnio przez amerykańskiego uczonego, prof. D. B. Keyesa, który wynalazł sposób aluminiowania metali. Odporność aluminium na wiele kwasów żrących oraz na rdzę spowodowała rozpowszechnienie się użycia aluminium zarówno do wyrobu naczyń, jak i różnych części maszyn. Obecnie dzięki wynalazkowi Keyesa wystarczy jakikolwiek metal pokryć odpowiednio grubą warstwą aluminium, aby udpornić go przeciw działaniu kwasów żrących i rdzy.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 4 SIERPANIA 1929 r.

SZCZĘŚĆ BOŻE...

ZNIWA NA WĘDRZACH

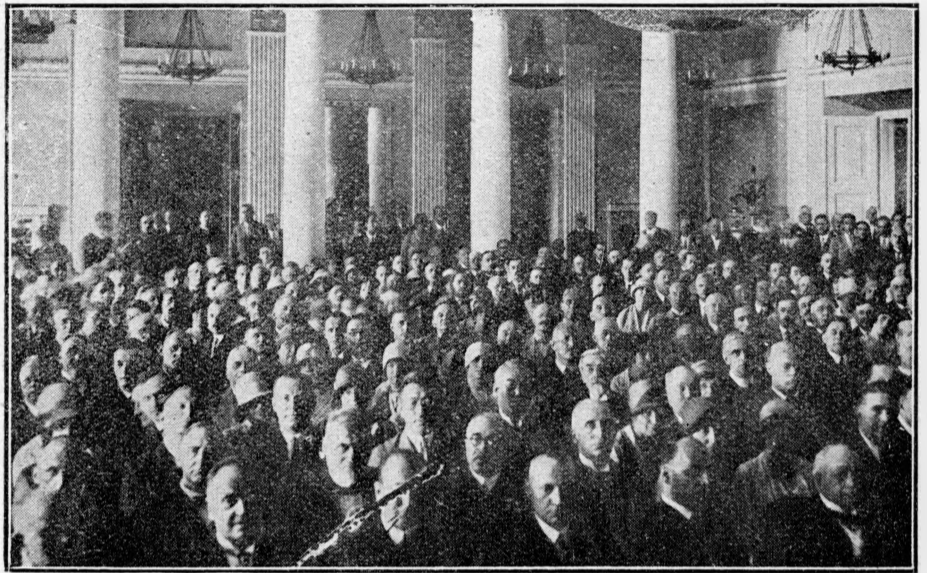
10-letnia Dziunia Grabowska wita Pana Prezydenta Mościckiego u bram Krakowa

P. Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie prezydenta miasta Krakowa, sen. d-ra Rollego i świąty na szczycie kopca Kościuszki

Wycieczka Zw. Nar. z Ameryki przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie

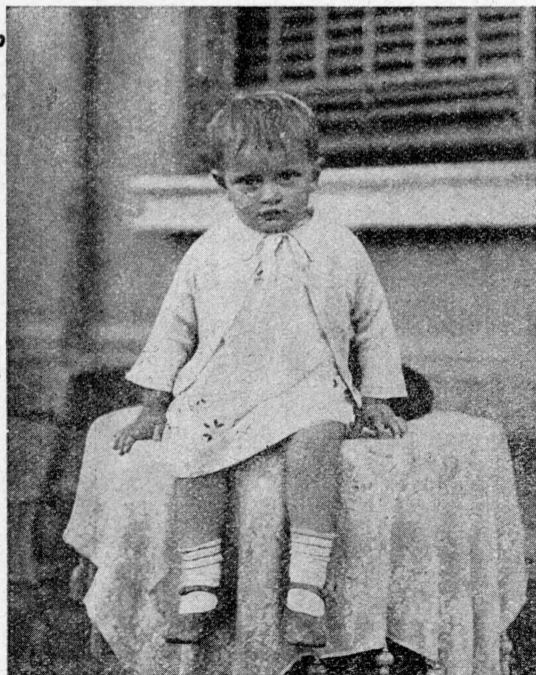
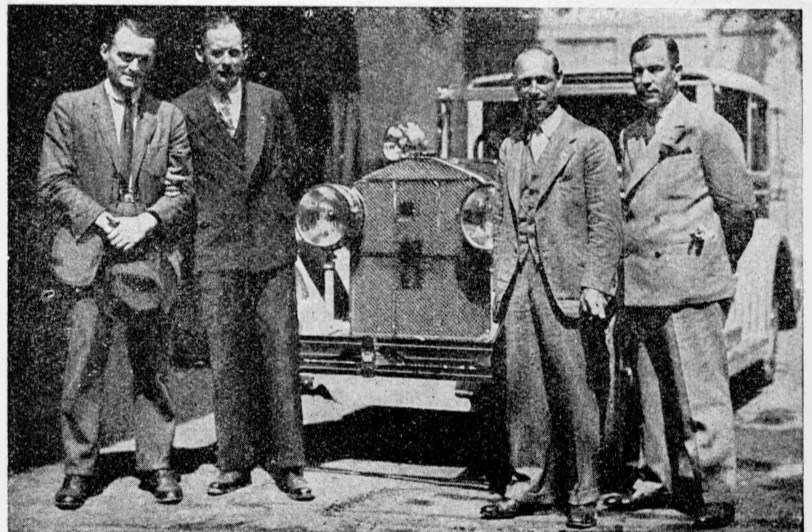

Międzynarodowy Kongres Chirurgów w Warszawie

Do stolicy przybyły najpiękniejsze Polki z Ameryki. Panna Emilia Jurczakówna uznana za najpiękniejszą polkę w Ameryce (od lewej trzecia)

Lotnicy amerykańscy Wiliams i Yancey, którzy dokonali przelotu z New Jorku do Rzymu odwiedzili naszych lotników Klisza i Kowalczyka

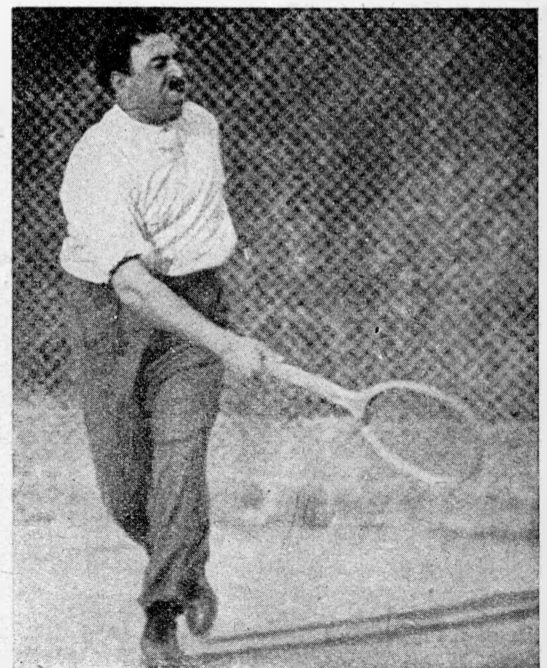

Najmłodszy syn dyktatora Włoch Mussoliniego

KRÓL ANGLJI

Jerzy V, król Anglii, znów zaniemógł i poddał się operacji. Jedno z ostatnich zdjęć króla Jerzego i królowej Marii, oraz księcia Walji

Były król Amanulach pociesza się grą na korcie tenisowym

rozpoczęło wielki konkurs „Najpiękniejsze Dziecko Polskie” z nagrodami pieniężnymi w łącznej sumie 10.000 zł., oraz licznymi cennymi upominkami. Pierwsza nagroda zł. 3.000, II nagroda zł. 2.000 i t. d. Szczegóły konkursu w każdym numerze „7 DNI”.

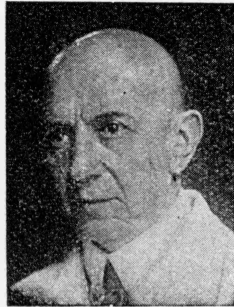
7 DNI CENA 50 GR
TYGODNIOWE PISMO
ILUSTROWANE

Największe i najpoczytniejsze w Polsce
tygodniowe pismo ilustrowane

rozpoczęło wielki konkurs „Najpiękniejsze Dziecko Polskie” z nagrodami pieniężnymi w łącznej sumie 10.000 zł., oraz licznymi cennymi upominkami. **Pierwsza nagroda zł. 3.000, II nagroda zł. 2.000 i t. d.** Szczegóły konkursu w każdym numerze „7 DNI”.

Międzynarodowy Kongres Izby Handlowej na posiedzeniu w Belgii wybrał p. Geoga Thennis na prezydenta

Profesor Zangemeisler uniemożliwił zdradę małżeńską. Na podstawie analizy krwi, stwierdza ojcostwo dziecka

Córka obecnego Prezydenta Rady Ministrów Anglii, panna Izabella Mac Donald, w swoim gabinecie przy pracy

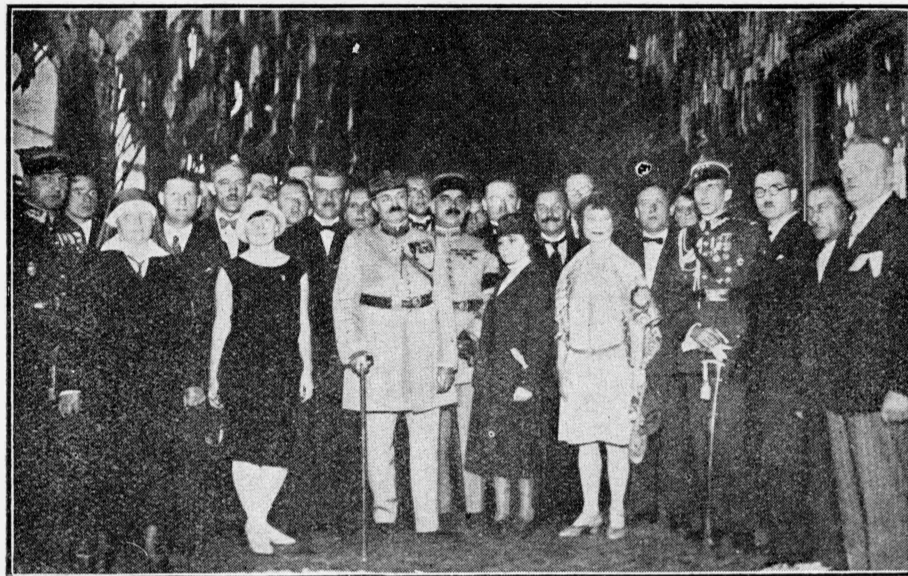
P. Sigurd Hörberth prezes „Międzynarodowego Związku Mężczyzn”

Uczony chiński dr. Chi-Fang-Lai wynalazł obecnie szkło optyczne, dzięki któremu można badać promienie ultrafioletowe

Przedstawiciel Chin, Alfred Sze powtórnie reprezentuje swoje państwo w Anglii

Inwalidzi polscy w sali sztandarowej w Domu Inwalidów w Paryżu

Min. Spraw Zagr. Chin, Wang, twierdzi, że konflikt chińsko-sowiecki zostanie zlikwidowany

Karol Adwentowicz, odtwórca roli tytułowej w głośnej tragedji St. Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały”, wystawionej ostatnio na scenie Teatru Polskiego w Warszawie

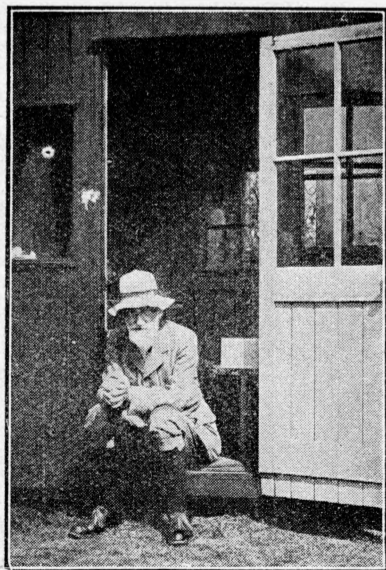
Członkowie zespołu: Krakenbuhl (Szwajcaria), Man Masenhowa (Belgia), Szamota — zwycięzca Polak, Beutraud, mistrz świata, Guyard — Francja

P. Belski, ulubieniec publiczności warszawskiej, wypełniającej salę „Nowości” w Warszawie na arcywesółych przedstawieniach gościnnych „Divadlo — Variete” z Pragi

W czasie lipcowych upałów swawolny sportsmen berliński w tak oryginalny sposób odświeżał swój uznojony organizm.

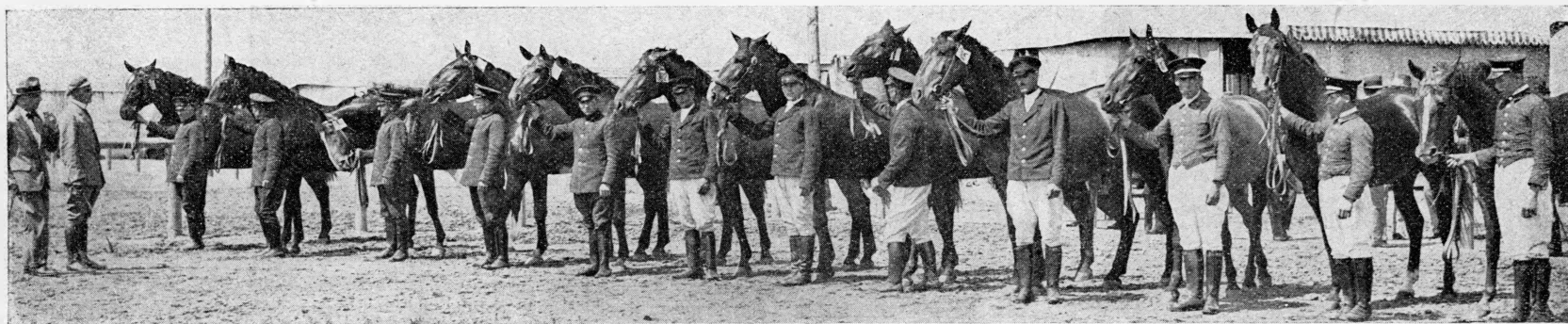
Specjalne upodobanie. Angielski powieściopisarz Bernard Shaw spędza lato w domku na kółkach

I upał ma dla nich swoje dobre strony. Nareszcie pozwolono dzieciom dorwać się do studni i używać pod nią ochłody.

7 DNI CENA 50 GR TYGODNIOWE PISMO ILLUSTROWANE

Największe i najpoczytniejsze w Polsce tygodniowe pismo ilustrowane

Na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu zorganizowany został pokaz koni. Na zdjęciu widzimy kilkanaście pięknych okazów wystawionych przez hodowców z Poznańskiego

HUMOR

Wiesz, najdroższy, że postanowiłam oszczędzać. Wzięłam wczoraj tylko jedną taksówkę i trzymałam ją przez cały dzień

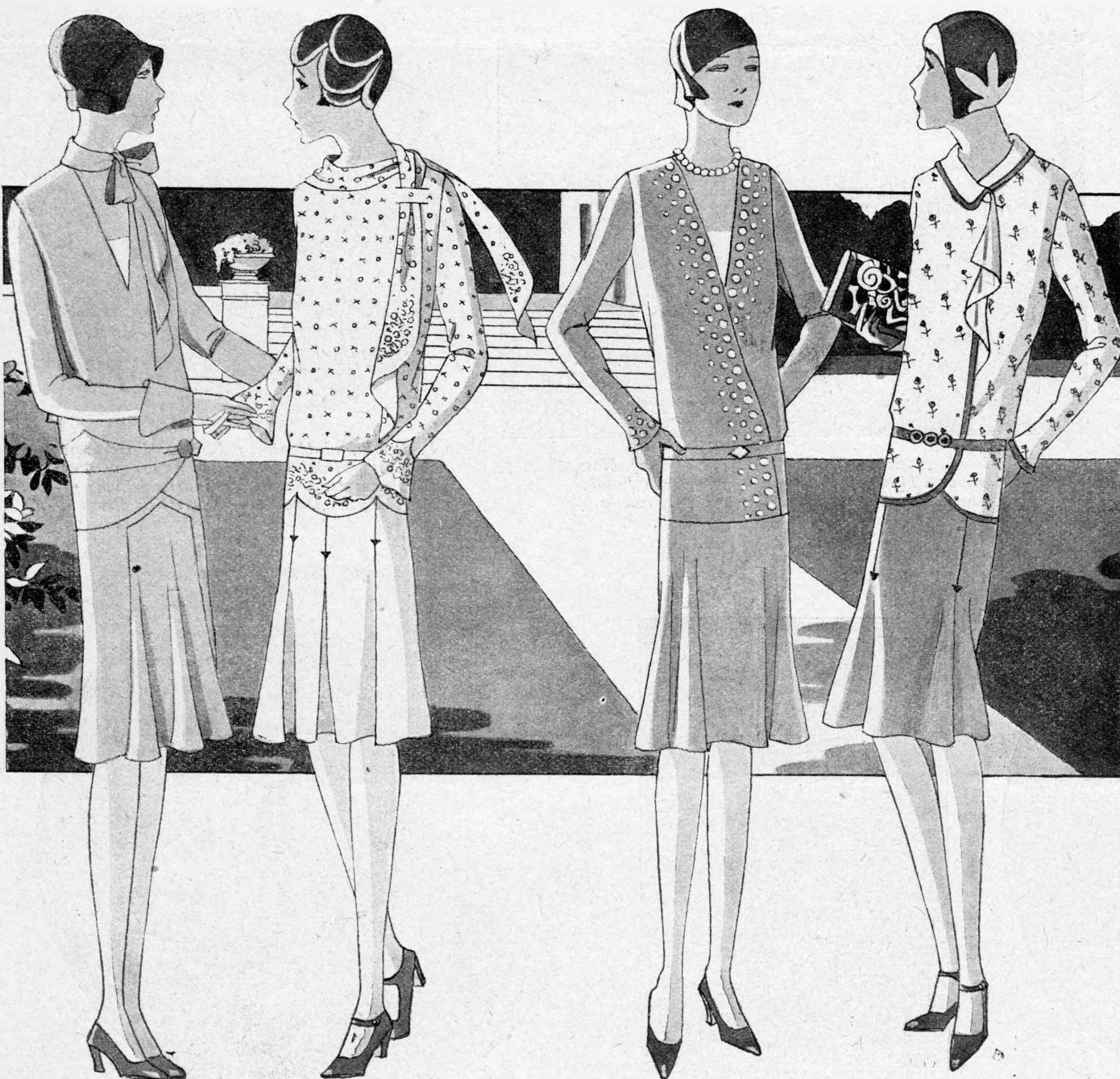
— Wszystko mi jedno. Wyjdę za niego, choćbyśmy mieli mieszkać w suterynie!
— Chcesz zejść tak nisko.

ZAGRANICZNY

— Jestem niezadowolony z niego... Wiecznie buja w obłokach!...
— Czego się pan martwi — niech zostanie lotnikiem.

Z DZIEDZINY MODY

Najnowsze modele sukien spacerowych

CZYTAJcie NAJPOPULARNIEJSZE I NAJCIEKAWSZE W POLSCE PISMO TYGODNIOWE

„7 DNI”

CENA TYLKO 50 GROSZY

W KAŻDYM NUMERZE LICZNE WYSOKOWARTOŚCIOWE PREMJE DLA CZYTELNIKÓW.

**ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA NOWOSENATORSKA 2
(RÓG UL. TRĘBACKIEJ)**

Telefon № 525-85.

BEZPŁATNIE!

Jeżeli ci brak energii, równowagi, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia — napisz imię, nazwisko, rok i miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny — napisz również szczerze i otwarcie, co jest główną przyczyną twoich cierpień, a otrzymasz bezpłatnie od ~~anonimowego~~ **psycho-grafologa Szyllera-Szkolnika**, autora prac naukowych, redaktora pisma „Świt” — analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczony szereg rad i wskazówek, jak żyć, czynić i postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, poznasz kim jesteś, kim być możesz. Adresuj: Warszawa, Psycho-grafolog, Szyller - Szkolnik. Redakcja „Świt”, Nowowiejska 32. Ogłoszenie niniejsze i 75 gr znacznikiem pocztowym na przesyłkę załączyć do listu. Przyjęcia osobiste płatne, godz. 11—7.

NAJLEPSZE KSIĄŻKI!

ŻĄDAĆ BEZPŁ. PROSPEKTÓW WARSZ. KREDYTOWA 1

**WARANTOWANE ROWERY
1-SZO RZĘDNYCH MAREK**

ANGIELSKIE „BODWEN”
FRANCUSKIE „SPHINX”
AUSTRJACKIE „PUCH”

NA DŁUGOTERMINOWE RATY POLECA:

D/T. M. OKOŃ

WARSZAWA, UL. ZIELNA 11.

ŻĄDAJCIE ILUSTROWANYCH
CENNIKÓW NA SEZON BIEŻĄCY

Posiadamy również na składzie wiele innych przedmiotów niezbędnych w każdym domu.